

Zkušenosti s KP-win v knihovnách VLA JEP a Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy aneb Každý program je hotov až ve chvíli, kdy se přestane používat

Zdenka Voplatková a Jarmila Pirnerová

Vzájemná konkurence producentů knihovnických systémů je velmi silná a autoři systémů se snaží, aby vyhověli všem požadavkům svých klientů. Je samozřejmostí, že systémy respektují všechny současné knihovnické standardy, pracují se vstupním/výměnným formátem UNIMARC, příp. i USMARC, s výstupním formátem ISBD a vyhovují katalogizačním pravidlům AACR2R, pro jejichž dodržování poskytují svým uživatelům určitý komfort. Jistá otevřenost systémů umožňuje uživateli je dotvářet a přizpůsobovat svým specifickým potřebám. Zajistit schopnost konkurence pak mohou jednotliví výrobci systémů pouze dalšími aspekty: solidním servisem, cenovou dostupností, technickými novinkami.

Rovněž KP-win jako komplexní knihovnický systém nabízí splnění všech nároků kladených na moderní knihovnické systémy. Na rozdíl od svého předchůdce KP-sysu pracuje v prostředí Windows a jeho velkou výhodou je cenová dostupnost pro různé typy knihoven.

V referenční listině firmy KP-sys je uvedeno 46 aplikací systému KP-win (tedy asi jedna pětina) z celkového počtu 228 aplikací knihovnických systémů firmy. Mezi klienty užívající KP-win patří např. Ministerstvo financí, Vrchní soud v Praze nebo Knihovna města Ostravy, tedy klienti významní a zcela jistě nároční.

Knihovny Vojenské lékařské akademie J. E. Purkyně a Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové jsou vysokoškolskými knihovnami, které slouží nejen studentům, ale také vědeckým a pedagogickým pracovníkům svých škol. Knihovny mají podobné zaměření, rozsah fondů i služeb, obě dvě od vzniku firmy KP-sys používají její produkty. Nejprve to byl automatizovaný knihovnický systém KP-sys, od roku 2000 systém KP-win a mají s nimi velmi podobné zkušenosti.

Vědecká knihovna VLA JEP provozuje síťovou verzi KP-win 1.01 na počítačích Pentium, 32 MB RAM, 4.6 GB HDD s operačním systémem Windows 95. V současné době je uloženo asi 5000 záznamů, tzn. necelých 45 000 knihovních jednotek. Knihovna Farmaceutické fakulty pracuje na počítačích Pentium II, 64 MB RAM, operační systém Windows 2000. Záznamů má uloženo asi 15 000. Obě knihovny tedy disponují velmi dobrým hardwarovým vybavením a objemy dat uložených do systému jsou relativně velmi malé.

Když byl na konci roku 1999 KP-win uveden na trh, uvítali jsme to a těšili jsme se především na přechod z MS DOS do Windows, která jsou jistě rychlejší a uživatelsky přívětivější. Grafické prostředí KP-winu je velmi pěkné a každý si je může upravit podle svých nároků.

Shodujeme se však v názoru, že systém ve snaze vyhovět co nejširšímu spektru klientů se stal velmi složitým, přehlceným nabídkami, a tím pro nás, zatím nepříliš zkušené uživatele, poněkud méně přehledným. To, co je zamýšleno jako výhodné a při výběru systému také tak hodnoceno, tedy mnoho

možností a velká otevřenost systému, je časově náročné při zahájení provozu, hlavně tam, kde není vyčleněn pracovník přímo na správu systému. V této souvislosti velmi citelně postrádáme důkladné školení v této oblasti, především v konfiguraci systému. Tuto nesnáz jistě postupem času překonáme, zvláště budeme-li jí moci věnovat čas, který zatím trávíme opakovaným přihlašováním do systému, který nás velmi rád "vyhazuje" ven. Nestabilita systému je asi nejzásadnější výhradou vůči němu. S nestabilitou pak úzce souvisí otázka spolehlivosti systému, protože obojí zdržuje a zneprůjemňuje práci.

Obě naše knihovny po zakoupení KP-win začaly nejdříve pracovat v modulu "Katalogizace", v němž se nám některé úkony zdají pomalé, jako např. zápis přírůstkových čísel (než naskočí tabulka pro uložení přírůstkových čísel, trvá to i 30 s), validace apod.

Ne vždy se záznam po katalogizaci uloží, nebo se uloží "někam", kde nejde dohledat. Bohužel rovněž přetrvává problém s exportem dat do Souborného katalogu Univerzity Karlovy (SK UK), který v KP-sys fungoval a nyní neodpovídá požadavkům SK UK.

Naopak oceňujeme možnost při editaci záznamu vkládat klíčová slova ze slovníku MeSH (Medical Subject Headings) a vytváření hierarchických vazeb jednotlivých autorit.

Druhým plně využívaným modulem je rešeršní systém v modulu "Katalog". Zde lze pohodlně definovat pomocí booleovských operátorů a systému nadřazeností a podřazeností i poměrně složité dotazy. Rychlost vyhledání je velice dobrá, u jednodušších dotazů však zatím dosahujeme spolehlivějších výsledků.

Ani jedna z našich knihoven nedospěla k využívání dalších modulů "Akvizice" a "Výpůjční modul", v němž pouze evidujeme uživatele. Při pokusu o vytvoření statistik v modulu "Statistiky" systém reaguje hlášením chyby a následuje výstup do Windows.

Obáváme se, že takto lze popisovat celý systém: velké možnosti, velké nároky na obsluhu. Neboť je možné, že některé nestabilitosti jdou na vrub tomu, že ještě nejsme se systémem tak familiární. Bohužel neplatí: Kdo umí číst, rozumí. Jistě by ale pomohl podrobnější manuál a důkladněji zpracovaný interaktivní help, který je součástí systému a který vždy neodpoví na problémy, jež se vyskytly.

Firma KP-sys na systému stále pracuje, nedostatky a chyby jsou průběžně napraveny, o čemž svědčí i to, že během roku 2000 jsme upgradovali téměř 60krát. Cennou výhodou je možnost komunikovat s firmou e-mailem a pro stažení upgradu využívat firemní webové stránky. Vysoce oceňujeme příjemné a vstřícné chování všech pracovníků a jejich snahu nám pomoci. Věříme, že se jim podaří překonat "dětské nemoci" a přivést KP-win k potřebné spolehlivosti a stabilitě, což přejeme jim i sobě. Přes všechny naše kritické připomínky považujeme KP-win za velmi dobrý, dynamický systém. Srovnáváme-li jej s ostatními nabízenými systémy, docházíme k závěru, že je cenově, servisním zajištěním a funkčností pro naše knihovny nejvýhodnější, a chceme jej používat i nadále.